

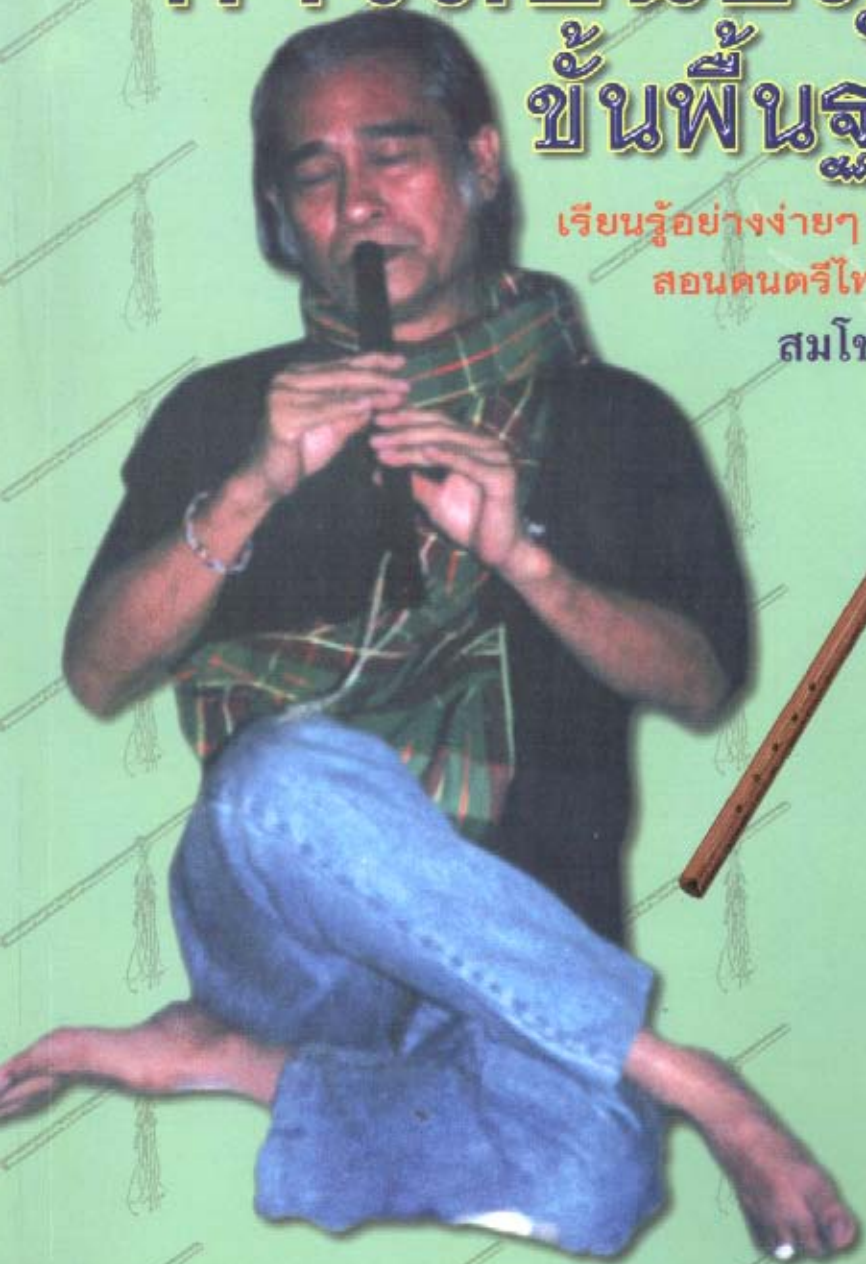

31

กลวิธี การสอนขลุ่ย ขั้นพื้นฐาน

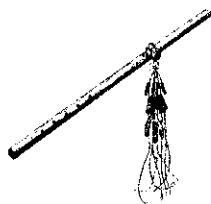
เรียนรู้อย่างง่ายๆ จากครู
สอนดนตรีไทยดีเด่น

สมโชค สงชู

กลวิธีการสอนขลุ่ย

• ขั้นพื้นฐาน •

สมโชค สงชู

สำนักพิมพ์ ปริamid

๑๔๑/๑๓๗ ประชาอุทิศ ๒๗ แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ ๑๐๑๔๐

โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๗-๘๓๑๖

กลวิธีการสอนขลุ่ย

• ชั้นพื้นฐาน •

สมโชค สงฆ

โทร. ๐-๒๒๑๓-๑๘๓๑ (PCT 1) ๐-๒๖๗๖-๒๓๒๖

ดิวิล มนัสน้อย : บรรณาธิการประสานงาน

ฉันทะ รัตนสุทธิอมร : ออกแบบปก

ชิตชัย สว่างกุล : รูปเล่ม

สมบัติ ทองมา : เรียงพิมพ์

ISBN 974-298-295-3

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕

สงวนลิขสิทธิ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

788.32193 สมโชค สงฆ.

กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน.-- กรุงเทพฯ :

ปรีามิต, 2545. 48 หน้า.

1. ขลุ่ย--การศึกษาและการสอน. I. ชื่อเรื่อง.

สำนักพิมพ์ปรีามิต จัดพิมพ์

๑๔๑/๑๓๗ ประชาอุทิศ ๒๗ แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ

กรุงเทพฯ ๑๐๑๔๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๗-๘๓๑๖

ชมรมเด็ก : จัดจำหน่าย

๑๒๒/๑๐๗-๑๑๐ ประชาอุทิศ ๕๑/๑ แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ ๑๐๑๔๐

โทรศัพท์ ๐-๒๘๗๑-๗๕๔๒-๕๕ โทรสาร ๐-๒๘๗๑-๗๕๕๕

www.chomromdek.com

คำนิยม

ตั้งแต่ได้ร่วมงานกัน เห็นได้ว่า อาจารย์สมโชค สงชู ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญด้านการสอนดนตรีไทยมากคนหนึ่ง ที่สำคัญท่านได้คิดค้นวิธีแก้ปัญหาการสอนขลุ่ย ชื่อว่า “กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน” จนประสบผลสำเร็จ ทำให้ผู้เริ่มเรียนสามารถฝึกเป่าขลุ่ยได้ในระยะเวลาอันสั้น หลังจากได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุง แก้ไข หลายครั้งจนพอใจ แล้วพิมพ์เป็นเอกสารทดลองใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งได้เผยแพร่แก่ครู - อาจารย์ และบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ความดีข้างต้น ส่งผลให้ อาจารย์สมโชค สงชู ได้รับเชิญเป็นวิทยากรอบรมดนตรีไทยแก่ ครู - อาจารย์ นักเรียน รวมถึงบุคคลทั่วไป ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดอยู่บ่อยครั้ง และเคยได้รับการคัดเลือกเป็นครูสอนดนตรีไทยดีเด่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับชาติมาแล้ว นอกจากนี้ ท่านยังได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายงานวัดกรรมการสอนขลุ่ยดังกล่าว แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อีกด้วย ซึ่งนับเป็นเกียรติประวัติแก่ตัวเองวงศ์ตระกูล และหน่วยงานอย่างสูง ข้าพเจ้าจึงขอเป็นกำลังใจให้ อาจารย์สมโชค สงชู ได้ทำหน้าที่ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ต่อไป เพื่อเยาวชนจะได้ร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ที่แสดงความเป็นชาติไทยไว้ให้ยืนนาน

(นายนิศย์ อินทรวิเศษ)

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านเขาโอน

คำนำ

หนังสือเรื่อง “กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน” เล่มนี้เดิมชื่อ *เทคนิคการสอนขลุ่ยแบบง่าย ได้ผลเร็ว* ซึ่งผู้เขียนได้คิดค้นขึ้นมา เพื่อใช้แก้ปัญหาการสอนขลุ่ยเพียงออโดยเฉพาะ “กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน” จึงเป็นคู่มือการเรียนการสอนขลุ่ยเบื้องต้น ที่เรียงลำดับขั้นตอนการฝึกหัดขลุ่ยจากง่ายไปหายาก สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการดนตรี และวัยของผู้เรียนโดยมีภาพประกอบคำอธิบายอย่างละเอียด พร้อมกันนั้นได้นำโน้ตตัวเลขอันเป็นภูมิปัญญาไทยมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนตำแหน่งนิ้วควบคู่กับโน้ต ซอลฟา และได้นำเพลงสั้น ๆ ง่าย ๆ ที่ผู้เรียนรู้จัก ทำนอง จังหวะ เป็นอย่างดี มาฝึกเป็นเพลงแรก เมื่อฝึกเป่าเพลงแรกได้แล้ว ก็สามารถเป่าเพลงอื่น ๆ ได้ทุกเพลง

กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน จึงเป็นนวัตกรรมการสอนขลุ่ยไทย ที่ง่ายที่สุดวิธีหนึ่ง เพราะสามารถช่วยให้เด็กตัวน้อย ๆ เป่าขลุ่ยได้ตั้งแต่อายุ ๓ ปี ๘ เดือน และ ทำให้ *นางสาววิวิ กิมฮอง* ชาวสิงคโปร์ กับเพื่อนชาวไต้หวัน กับชาวฮ่องกงอีก ๒ คน สามารถฝึกเป่าขลุ่ยเพลงชวา และเพลงซังได้ในเวลา ๑ ชั่วโมง ทั้งๆ ที่เขาเหล่านั้นเพิ่งเข้ามาอยู่เมืองไทยได้เพียง ๓ วัน ยังพูดภาษาไทยไม่ได้ และไม่เคยเรียนขลุ่ยมาก่อน ในส่วนการประเมินผลการใช้กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐานนี้จากครู ๑๔ คน พบว่าอยู่ในระดับดี จากข้อมูลที่ได้กล่าวมา จึงเป็นเหตุผลยืนยันถึงคุณค่า และประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนขลุ่ย ที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ *อาจารย์บุญช่วย โสวัตร* อาจารย์ดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ *อาจารย์بيب คงลาทอง* อาจารย์ดนตรีไทย สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร ที่ได้ถ่ายทอดเทคนิคการเป่าขลุ่ยขั้นสูงให้กับผู้เขียน โดย

เฉพาะ *อาจารย์ป๊อ คงฉายทอง* ผู้เขียนรู้สึกในพระคุณอย่างสูง ที่ท่านได้กรุณา
ตรวจทาน ถัดกันกรอง ปรับปรุง แก้ไข หนังสือ *กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน*
ให้ด้วยความเมตตา ขอขอบพระคุณ *อาจารย์นิตย์ อินทรวิเศษ* อาจารย์ใหญ่
โรงเรียนบ้านเขาโพน สาอ.วังวิเศษ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง ที่กรุณาสนับสนุน ส่ง
เสริมและให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเขียนคำนิยม
ให้ ขอขอบคุณ *อาจารย์นวลศรี สงชู* อาจารย์ ๓ ระดับ ๘ โรงเรียนसानป่า
ประชาอุบลวัฒน์ ที่ช่วยเป็นที่ปรึกษา ให้กำลังใจในการทำงานอย่างดีตลอดมา

ความคิดที่เกิดจาก “*กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน*” เล่มนี้ ขอน้อมอุทิศ
แต่บิดามารดา ครู อาจารย์ และบรรพชนไทย รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน

สมโชค สงชู

สารบัญ

บทที่ ๑ บทนำ	๕
คำชี้แจง	๕
คุณสมบัติของผู้เรียนขลุ่ย	๕
การสอนขลุ่ยที่มีประสิทธิภาพ	๑๐
การวัดและประเมินผล	๑๐
การเก็บรักษาขลุ่ย	๑๑
บทที่ ๒ ความรู้พื้นฐานในการเรียนขลุ่ย	๑๓
ชนิดของขลุ่ยไทย	๑๓
ส่วนต่างๆ ของขลุ่ย	๑๓
ท่าทางในการเรียนขลุ่ย	๑๔
บทที่ ๓ กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน	๑๕
รายละเอียดการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน	๑๖
การไล่เสียงขลุ่ย	๒๕
บทที่ ๔ กลวิธีการฝึกเป่าเพลงต่างๆ	๒๖
ลำดับเพลงสำหรับฝึกเป่าขลุ่ย	๒๘

บทที่ ๕ โน้ตเพลงที่ใช้ฝึกหัดขลุ่ย	๓๑
เพลงเพลินเสียงธรรม	๓๑
เพลงทางพันทูกษ์	๓๓
เพลงตำนานยาเสพติด	๓๔
เพลงเชิวสราญ	๓๕
เพลงทรัพย์แท้ของมนุษย์	๓๖
เพลงธรรมะสว่างใจ	๓๗
เพลงความรักของแม่	๓๘
เพลงร่วมใจปลูกป่า	๓๙
เพลงยาใจนักเรียน	๔๐
เพลงดาวสมเด็จ	๔๒
เพลงลาวสมเด็จ	๔๓
เพลงลาวเสียงเทียน	๔๔
บรรณานุกรม	๔๕
ประวัติย่อของผู้เขียน	๔๖

บทที่ 1

บทนำ

คำชี้แจง

หนังสือ “เรื่องกลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน” เป็นนวัตกรรมด้านการสอนดนตรีไทยที่เน้นเทคนิคการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ตามลำดับขั้นตอน จากง่ายไปหายาก โดยมีรูปแบบประกอบคำอธิบาย ทำให้สะดวกต่อการฝึกหัด และง่ายต่อการทำความเข้าใจ อันจะเป็นประโยชน์ต่อครู ที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ทุกระดับชั้น นอกจากนี้ยังใช้เป็นคู่มือฝึกขลุ่ยด้วยตนเองสำหรับผู้สนใจได้อย่างดีอีกด้วย

คุณลักษณะของผู้เรียนขลุ่ย

การจะฝึกเป่าขลุ่ยให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพสูงนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑. มีใจรักดนตรี
๒. มี “ขลุ่ย” ที่มีคุณภาพ เสียงไม่เพี้ยน
๓. สามารถควบคุมจังหวะได้ดี
๔. มีความมานะอดทน ขยันหมั่นเพียรในการฝึกซ้อมอยู่เสมอ
๕. หมั่นติดตามผลว่าการฝึกของตนพัฒนาขึ้นจากเดิมหรือไม่อย่างไร
๖. หมั่นฟังดนตรีจากการบรรเลงสด หรือจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์อยู่เสมอ
๗. หาโอกาสของคำแนะนำในการเป่าขลุ่ยจากครูหรือผู้เชี่ยวชาญ

อยู่เสมอ

๘. ต้องมีความกตัญญูกตเวทีต่อบิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ
๙. ต้องไม่เสพสิ่งเสพยศติดและของมีเงินมาทุกชนิด

การสอนขลุ่ยที่มีประสิทธิภาพ

เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนเป่าขลุ่ยแล้ว ครูก็จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ถึงขั้นต้นตอน คือ ขั้นรู้ส่วนประกอบ ขั้นเห็นแบบอย่าง ขั้นปฏิบัติเลียนแบบ และ ขั้นปฏิบัติด้วยตนเองโดยไม่มีแบบ ขณะเดียวกันครูก็คอยตรวจสอบ ติดตาม ผล แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข และให้การเสริมกำลังใจเป็นระยะ จนผู้เรียนสามารถประคองขลุ่ยได้ถูกต้อง ปิดรูขลุ่ยได้สนิท โถ่เสียงได้คล่อง รู้จักควบคุมจังหวะ และบังคับลมเป่าให้เกิดเสียงสูงต่ำได้เหมาะสม ต่อจากนั้นก็ให้ฝึกเป่าเพลงง่าย ๆ สั้น ๆ ที่ผู้เรียนรู้จักเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะอยู่ก่อนแล้ว โดยนำโน้ตตัวเลขอันเป็นภูมิปัญญาไทย ที่ผู้เขียนคิดขึ้นมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนตำแหน่งนิ้วควบคุมกับโน้ตซอลฟา ซึ่งการสอนแบบนี้ นอกจากจะทำให้ผู้เรียนฝึกเป่าขลุ่ยเป็นเร็วกว่าวิธีสอนแบบเดิมแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในตัวเองและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีอีกด้วย

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์หลัก ในการวัดและประเมินผลการสอนขลุ่ย ก็เพื่อต้องการทราบความก้าวหน้าทางการเรียนและเป็นข้อมูลย้อนกลับ สำหรับการปรับปรุงการเรียนการสอนขลุ่ยให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสังเกตตามหัวข้อและรายละเอียดดังนี้

๑. บุคลิกภาพหรือท่าทางการเป่าขลุ่ย เหมาะสมหรือไม่
๒. ทำนองถูกต้องหรือไม่
๓. จังหวะถูกต้องหรือไม่
๔. มีความไพเราะ น่าฟัง สอดคล้องกับทำนองและอารมณ์ของเพลง

หรือไม่

การเก็บรักษาขลุ่ย

เมื่อเลิกเป่าขลุ่ย ควรเช็ดเลาขลุ่ยให้สะอาดแล้วเก็บใส่ในถุงผ้า เพื่อป้องกันฝุ่นละออง และแขวนไว้ในตู้หรือที่ที่อากาศไม่ร้อนเกินไป เพราะถ้าแขวนไว้ในที่ร้อนจะทำให้เทียนที่อุดลมรั่วภายในปากนกแก้วละลาย ทำให้เสียงขลุ่ยเพี้ยนได้

บทที่ ๒

ความรู้พื้นฐานในการเรียนขลุ่ย

เสียงขลุ่ยพลิว	หวิวหวาน	สำราญจิต
ไอ้ชีวิต	แสนซึ้ง	ถึงความหลัง
ดนตรีไทย	เด่นดี	และจีรัง
หากเรายัง	สืบทอด	ตลอดกาล

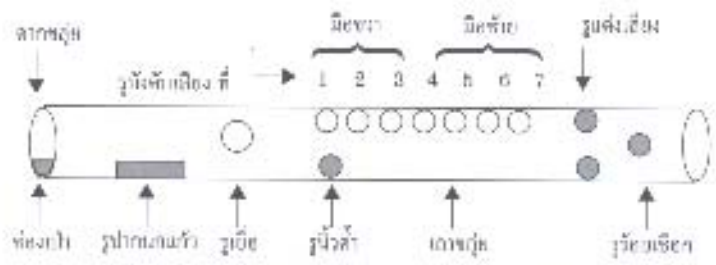
สมโชค สงชู

ชนิดของขลุ่ยไทย

“ขลุ่ย” เป็นเครื่องเป่าที่ไม่มีลิ้น ทำด้วยไม้รวก (มนตรี ตราโมท ๒๕๒๕ : ๒๕๖) ที่นิยมใช้ในวงดนตรีไทย มี ๓ ชนิด คือ ขลุ่ยหลีบ มีเสียงสูง ขลุ่ยเพียงออ มีเสียงระดับกลาง ขลุ่ยอู้ มีเสียงต่ำ ขลุ่ยทุกชนิดที่กล่าวมา มีลักษณะและวิธีเป่าเหมือนกัน ต่างกันแต่ที่ระดับเสียงเท่านั้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน มปป. : ๑๖๗) ต่อไปนี้ จะแนะนำกลวิธีการเป่าขลุ่ยเพียงออ ซึ่งสามารถใช้ฝึกขลุ่ยฝรั่งได้ด้วย แต่ต้องฝึกแบบขลุ่ยไทย โดยอนุโลม คือใช้ระบบเสียงเต็มทุกเสียง

ส่วนต่างๆ ของขลุ่ย

เพื่อให้ง่ายต่อการสอน ครูควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆ ของขลุ่ย ดังนี้

รูปที่ ๑ แสดงส่วนต่างๆ ของขลุ่ย และการวางมือในการจับขลุ่ย

หมายเหตุ การนับรูบังคับเสียง ให้นับจากบนเป็นรู ที่ 1-7 ตามลำดับ

ท่าทางในการถือเป่าขลุ่ย

การนั่งถือขลุ่ยมี ๒ ลักษณะ คือ การนั่งพับเพียบกับการนั่งบนเก้าอี้ แต่จะนั่งอย่างไรก็ตาม มนตรี ตราโมท (มทป. : ๑๒๐) ให้ความเห็นว่า จะต้องให้มือทำทาง ออกนอกไหล่ฝั่ง อย่างถอนล้างขอนข้อ การนั่งตัวตรงทำให้ลุส่ง่า สายงาน และเป็นประโยชน์ในการเป่าขลุ่ยมากด้วย (ดังรูปที่ ๒)

รูปที่ ๒ แสดงการนั่งเป่าขลุ่ยที่ถูกต้อง

บทที่ ๓

กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน

เมื่อนักเรียนรู้จักส่วนต่างๆ ของขลุ่ยและนั่งถูกแบบแผนแล้ว ครูก็เริ่มสอนโดยการสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอน จากง่ายไปหายาก ดังตัวอย่างในแผนภูมิและรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไป

แผนภูมิการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน

	คี่	ท	ล	ซ	ฟ	ม	ร	ด
	๐	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
รูนิ้วกำ	●	●	●	●	●	●	●	●
	○	○	●	●	●	●	●	●
	○	○	○	●	●	●	●	●
	○	○	○	○	●	●	●	●
	○	○	○	○	○	●	●	●
	○	○	○	○	○	○	●	●
	○	○	○	○	○	○	○	●
	○	○	○	○	○	○	○	○
	ขั้น	ขั้นที่	ขั้นที่	ขั้นที่	ขั้นที่	ขั้นที่	ขั้นที่	ขั้นที่
	เตรียม	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗

มือขวา
อยู่บน
สามนิ้ว
มือซ้าย
อยู่ล่าง
สี่นิ้ว

○ ปิดนิ้ว ● ปิดนิ้ว

หมายเหตุ ขั้นเตรียมเปิดรูนิ้วกำ ส่วนขั้นที่ ๑ - ๗ ให้ปิดรูนิ้วกำตลอด

รายละเอียดการสอนกลุ่มขั้นพื้นฐาน

ขั้นเตรียม ให้นักเรียนประลองขลุ่ยไว้ เขามือขวาไว้บน บักซัสไว้ล่าง และปิดรูที่ ๑ ด้วยนิ้วชี้มือขวาเพียงนิ้วเดียว นิ้วอื่นเปิดหมด ใช้ปากเป่าลมเข้าสู่ช่องเป่าอย่างสม่ำเสมอ ทดสี ๆ จะได้เสียง “โด” (สูง) ใช้ตัวย่อ “ค” (ดังรูปที่ ๓)

รูปที่ ๓ แสดงการเป่าขลุ่ยขั้นเตรียม หรือขั้นโด (สูง)

ขั้นที่ ๑ ให้ปิดนิ้วค้ำด้วยนิ้วหัวแม่มือขวา นิ้วชี้มือขวาซึ่งปิดอยู่ที่เดิม
เป่าแล้วจะได้เสียง "ที" ใช้ตัวย่อ "ท" (ดังรูปที่ ๔)

รูปที่ ๔ แสดงการเป่าขลุ่ยขั้นที่ ๑ หรือขำเสียง ที

ขั้นที่ ๒ ให้ปัดรูที่ ๒ ด้วยนิ้วกลางมือขวา เป่าแล้วจะได้เสียง “ลา” ใช้ตัวย่อ “ล” สังเกต ขั้นนี้จะเห็นนิ้วชี้และนิ้วกลางมือขวา ปัดอยู่บนขลุ่ย ๒ นิ้ว ส่วนหัวแม่มือขวายังปัดที่รูนิ้วกำ (ดังรูปที่ ๕)

รูปที่ ๕ แสดงการเป่าขลุ่ยขั้นที่ ๒ หรือขึ้นเสียง ลา

ขั้นที่ ๓ ให้ปัดรูที่ ๓ ด้วยนิ้วนางมือขวา เป่าแล้วจะได้เสียง “ซอล”
ใช้ตัวย่อ “ซ” สังเกตขั้นนี้ จะเห็นนิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนางมือขวาปิดอยู่ที่รูขลุ่ย
๓ นิ้ว ส่วนนิ้วหัวแม่มือขวา ยังปิดอยู่ที่รูค้ำสำหรับนิ้วก้อยมือขวาไม่ให้ ๗ ล่ง
ไว้เลยๆ (ดูรูปที่ ๖)

รูปที่ ๖ แสดงการเป่าขลุ่ยขั้นที่ ๓ หรือจีนเถียง ซอล

ขั้นต่อไปให้ฝึกไล่เสียงตามแบบฝึกหัดที่ ๑ - ๔ แบบฝึกหัดละ ๓ เที่ยว โดยเลือกฝึกโน้ตที่นักเรียนถนัด (การอ่านโน้ตให้อ่านจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง เช่นเดียวกับการอ่านหนังสือ)

แบบฝึกหัดที่ ๑

ค'	ท	ถ	ซ	ค'	ท	ถ	ซ
๐	๑	๒	๓	๐	๑	๒	๓

แบบฝึกหัดที่ ๒

ค'	ท	ถ	ซ	ซ	ถ	ท	ค'
๐	๑	๒	๓	๓	๒	๑	๐

แบบฝึกหัดที่ ๓

ซ	ซ	ซ	ซ	ถ	ถ	ถ	ถ
๓	๓	๓	๓	๒	๒	๒	๒

ซ'	ซ'	ซ'	ซ'	ถ	ถ	ถ	ถ
๓	๓	๓	๓	๒	๒	๒	๒

แบบฝึกหัดที่ ๔

ซ	ซ	ถ	ถ	ท	ท	ค'	ค'
๓	๓	๒	๒	๑	๑	๐	๐

ค'	ค'	ท	ท	ถ	ถ	ซ	ซ
๐	๐	๑	๑	๒	๒	๓	๓

หมายเหตุ โน้ตที่มีขีด (˘) ข้างบนให้เป่าลมแรง ยกเว้น ค' หรือ ๐ ของขั้นเตรียมให้เป่าด้วยลมธรรมดา

ขั้นที่ ๔ ให้ปัดรูที่ ๔ ด้วยนิ้วชี้ มือซ้าย เป่าแล้วจะได้เสียง “ฟา” ใช้ตัวย่อ “ฟ” ขั้นนี้มีนิ้ววางอยู่บนรูขลุ่ย ๔ นิ้ว คือ นิ้วชี้มือขวา นิ้วกลางมือขวานิ้วนางมือขวา และนิ้วชี้มือซ้าย ส่วนนิ้วหัวแม่มือขวา ยังปิดอยู่ที่รูนิ้วก้ำ (ดังรูปที่ ๗)

รูปที่ ๗ แสดงการเป่าขลุ่ยขั้นที่ ๔ หรือขั้นเสียง ฟา

ต่อไปนี้จะให้นักเรียนฝึกไล่เสียงจากขั้นเตรียมถึงขั้นที่ ๔ เพื่อให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น โดยให้ฝึกตามแบบฝึกหัดที่ ๕ จำนวน ๕ เที้ยว

แบบฝึกหัดที่ ๕

ค้	ท	ถ	ช	ฟ	ฟ	ฟ	ฟ
๐	๑	๒	๓	๔	๔	๔	๔

ขั้นที่ ๕ ให้ปี่ครูที่ ๕ หิ้วนิ้วกลางมือซ้าย เป่าแล้วจะได้เสียง “มี” ใช้คำย่อ “ม” ขั้นนี้มีนิ้ววางอยู่บนรูขลุ่ย ๕ นิ้ว คือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง มือขวา และ นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วซ้าย ส่วนนิ้วหัวแม่มือขวา ยังปิดอยู่ที่รูนิ้วกำ (ตั้งรูปที่ ๘)

รูปที่ ๘ แสดงการเป่าขลุ่ยขั้นที่ ๕ หรือขั้นเสียง มี

ต่อไปนี้ ให้นักเรียนฝึกไล่เสียง จากขั้นเตรียมจนถึงขั้นที่ ๕ ตามแบบฝึกหัดที่ ๖ จำนวน ๕ เที้ยว

แบบฝึกหัดที่ ๖

คี่	ท	ถ	ช	ฟ	ม	ม	ม
๐	๑	๒	๓	๔	๕	๕	๕

ขั้นที่ ๖ ให้ปัดรูที่ ๖ ด้วยนิ้วนางมือซ้าย เป่าแล้วจะได้เสียง เร ใช้ตัวย่อ
 “ร” ขั้นนี้มีนิ้ววางอยู่บนรูขลุ่ย ๖ นิ้ว คือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง มือขวา และนิ้วชี้
 นิ้วกลาง นิ้วนาง มือซ้าย ส่วนนิ้วหัวแม่มือขวา ยังปิดอยู่ที่รูนิ้วกำ (ดังรูปที่ ๘)

รูปที่ ๘ แสดงการเป่าขลุ่ยขั้นที่ ๖ หรือขั้นเสียง เร

ต่อไปนี้ให้นักเรียนฝึกไล่เสียง จากขั้นเตรียมจนถึงขั้นที่ ๖ ตาม
 แบบฝึกหัดที่ ๗ จำนวน ๕ เที้ยว

แบบฝึกหัดที่ ๗

ค	ท	ถ	ช	ฟ	ม	ร	ร
๐	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๖
ร	ร	ม	ม	ฟ	ฟ	ช	ช
๖	๖	๕	๕	๔	๔	๓	๓

ขั้นที่ ๘ ให้ปัดรูที่ ๘ ด้วยนิ้วก้อยมือซ้าย เป่าแล้วจะได้เสียง “โด” (ต่ำ) ใช้ตัวย่อ “ค” ขั้นนี้มีนิ้ววางอยู่บนรูขลุ่ย ๘ นิ้ว คือนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้ว无名มือขวา และ นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้ว无名 นิ้วก้อย มือซ้าย ส่วนนิ้วหัวแม่มือขวายังปิดอยู่ที่รูนิ้วกำ (ดังรูปที่ ๑๐)

รูปที่ ๑๐ แสดงการเป่าขลุ่ยขั้นที่ ๘ หรือขั้นเสียง โด (ต่ำ)

หมายเหตุ สำหรับการเป่าขลุ่ยขั้นที่ ๘ หรือขั้นเสียง โด (ต่ำ) หากเป่าด้วยลมแรงเท่าตัว จะได้เสียงโด (แหบ) ซึ่งเท่ากับเสียงโด (สูง) ในขั้นเตรียมสำหรับการใช้เสียงนี้นั้น อุทิศ นาคสวัสดิ์ (มปป. : ๑๓) กล่าวไว้ว่า “โดยทั่วไปจะใช้เสียง โด (สูง) เพียงอย่างเดียวไม่ใช้ โด (แหบ) เลย โด (แหบ) จะใช้ในบางกรณีเท่านั้น”

การไล่เสียงออก

เมื่อนักเรียนใช้นิ้วได้คล่องแล้ว ต่อไปให้ฝึกไล่เสียงจากขั้นเตรียมหรือขั้นโด (สูง) ไปยังขั้นที่๗

แบบฝึกหัดที่ ๘

ให้นักเรียนฝึกไล่เสียงจากสูงไปต่ำ พร้อมกับควบคุมจังหวะ อย่างช้า ๆ
สม่ำเสมอ จำนวน ๕ เที้ยว

ค	ท	ถ	ช	ฟ	ม	ร	ด
๐	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗

แบบฝึกหัดที่ ๙

ให้นักเรียนฝึกไล่เสียงจากต่ำไปสูงพร้อมกับควบคุมจังหวะอย่างช้า ๆ
สม่ำเสมอ จำนวน ๕ เที้ยว

ค	ร	ม	ฟ	ช	ถ	ท	ค
๗	๖	๕	๔	๓	๒	๑	๐

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

ให้นักเรียนฝึกไล่เสียงจากต่ำไปสูง และจากสูงไปต่ำพร้อมกับควบคุม
จังหวะ และเสียงอย่างสม่ำเสมอ จำนวน ๕ เที้ยว

ค	ร	ม	ฟ	ช	ถ	ท	ค
๗	๖	๕	๔	๓	๒	๑	๐

ค	ท	ถ	ช	ฟ	ม	ร	ค
๐	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗

หมายเหตุ การเคาะจังหวะในการเป่าขลุ่ยตามตัวโน้ต ให้ปฏิบัติเหมือนกับการร้องเพลงทุกประการ ถ้าบันทึกโน้ตในลักษณะนี้ บรรทัดหนึ่ง ๆ จะแบ่งเป็น ๘ ห้อง หรือ ๘ ช่อ ห้องหนึ่ง ๆ เคาะได้ ๑ จังหวะ (เพลงไทยจังหวะจะตกที่หลังห้อง) สำหรับเพลงชวามี ๒ บรรทัด (เอาโน้ตใดโน้ตหนึ่งเป็นเกณฑ์) ก็เคาะจังหวะได้ ๑๖ ครั้ง หรือ ๑๖ จังหวะนั่นเอง ในกรณีเพลงที่มีโน้ตไม่ครบทุกห้อง เช่น เพลงช้าง เพลงแก้วเสียงแคน เพลงลอยกระทง ฯลฯ ห้องเพลงนั้น ๆ ก็ต้องเคาะจังหวะไปด้วย

บทที่ 4

กลวิธีการฝึกเป่าเพลงต่างๆ

เมื่อนักเรียนฝึกใช้นิ้วและไล่เสียงขลุ่ยได้คล่องแล้ว ก็ให้เริ่มหัดเป่าจากเพลงสั้น ๆ ง่าย ๆ ไปหาเพลงยากและซับซ้อนขึ้นตามลำดับ แต่หากนักเรียนบางคนไม่ถนัดในการอ่านโน้ตซอลฟา โดยเฉพาะนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ก็ให้ใช้โน้ตตัวเลขระบบ ๐ - ๗ แทนไปก่อน ซึ่งเมื่อฝึกบ่อยๆ จะอ่านโน้ตทั้งสองชนิดได้ดี และต่อไปก็ให้ใช้โน้ตซอลฟา เป็นโน้ตตัวเลขระบบ ๐ - ๗ ก็เทียบได้ดังนี้

แผนภูมิ การแปลงโน้ตซอลฟาเป็นโน้ตตัวเลขระบบ ๐ - ๗

โน้ตซอลฟา	โน้ตตัวเลขระบบ ๐ - ๗
ค (โดสูง)	๐
ท (ที)	๑
ถ (ถา)	๒
ช (ซอล)	๓
ฟ (ฟา)	๔
ม (มี)	๕
ร (เร)	๖
ด (โดต่ำ)	๗

ตัวอย่าง การแปลงโน้ตเพลงข้างบรรทัดที่ ๑ จากโน้ตซอลฟา เป็นโน้ตตัวเลข เทียบดังนี้

---	---ค'	---ค'	---ค'	----	-ค'-ถ	-ช-ถ	-ค'-ฟ
---	---๐	---๐	---๐	----	-๐-๒	-๓-๒	-๐-๔

ลำดับเพลงสำหรับฝึกเป่าขลุ่ย

ในที่นี้ให้ฝึกเป่าเพลงขวายเป็นเพลงแรก เพราะเพลงดังกล่าวทำง่ายกว่าเพลงอื่น ๆ เนื่องจากการใช้นิ้วจะเริ่มจากง่ายไปหายาก คือเริ่มจากมือบนไปยังมือล่างตามลำดับ เมื่อฝึกเป่าเพลงขวาได้คล่องแล้ว ให้ฝึกเป่าเพลงอื่น ๆ ที่ได้เสนอแนะไว้ต่อไป

เพลงขวา

--- ถ	-ค'-ถ	-ค'-ถ	-ถ-ถ	--- ช	-ถ-ช	-ถ-ช	-ช-ช
--- ๒	-๐-๒	-๐-๒	-๒-๒	--- ๓	-๒-๓	-๒-๓	-๓-๓
--- ฟ	-ช-ฟ	-ช-ฟ	-ฟ-ฟ	--- ร	-ฟ-ร	-ฟ-ร	-ร-ร
--- ๔	-๓-๔	-๓-๔	-๔-๔	--- ๖	-๔-๖	-๔-๖	-๖-๖

เพลงข้าง

----	---ค'	---ค'	---ค'	----	-ค'-ถ	-ช-ถ	-ค'-ฟ
----	---๐	---๐	---๐	----	-๐-๒	-๓-๒	-๐-๔
----	-ค'-ถ	-ช-ถ	-ฟ-ช	-ฟ-ร	-ฟ-ฟ	-ฟ-ร	-ฟ--
----	-๐-๒	-๓-๒	-๔-๓	-๔-๖	-๔-๔	-๔-๖	-๔--
-ฟ-ร	-ฟ-ฟ	-ฟ-ร	-ฟ--	-ค'-ร	-ค'-ถ	---ช	-ช-ฟ
-๔-๖	-๔-๔	-๔-๖	-๔--	-๐-๖	-๐-๒	---๓	-๓-๔

เพลงแว่วเสียงแคน

----	--- ถ	--- ช	- ม - ถ	--- ช	- ตี - ถ	--- ช	- ม - ถ
----	--- ๒	--- ๓	- ๕ - ๒	--- ๓	- ๐ - ๒	--- ๓	- ๕ - ๒
----	- ช - ม	--- ๖	- ตี - ม	--- ๖	- ช - ม	--- ๖	- ตี - ถ
----	- ๓ - ๕	--- ๖	- ๐ - ๕	--- ๖	- ๓ - ๕	--- ๖	- ๐ - ๒
--- ตี	- ๖ - ม	- ๖ - ตี	- ช - ถ	--- ตี	- ๖ - ม	- ๖ - ตี	- ช - ถ
--- ๐	- ๖ - ๕	- ๖ - ๐	- ๓ - ๒	--- ๐	- ๖ - ๕	- ๖ - ๐	- ๓ - ๒

เพลงวันลอยกระทง

----	- ช - ช	- ม - ช	- ถ - ตี	--- ๖	- ตี - ถ	--- ช	--- ม
----	- ๓ - ๓	- ๕ - ๓	- ๒ - ๐	--- ๖	- ๐ - ๒	--- ๓	--- ๕
--- ช	- ถ - ตี	--- ถ	- ตี - --	- ช - ถ	- ตี - ๖	- ตี - ถ	- ตี - ช
--- ๓	- ๒ - ๐	--- ๒	- ๐ - --	- ๓ - ๒	- ๐ - ๖	- ๐ - ๒	- ๐ - ๓
----	--- ตี	- ตี - ตี	- ตี - ตี	----	--- ช	- ช - ช	- ช - ช
----	--- ๐	- ๐ - ๐	- ๐ - ๐	----	--- ๓	- ๓ - ๓	- ๓ - ๓
--- ตี	- ตี - ตี	--- ๖	- ม - --	- ม - ๖	- ตี - ถ	- ช - ถ	- ตี - ๖
--- ๐	- ๐ - ๐	--- ๖	- ๕ - --	- ๕ - ๖	- ๐ - ๒	- ๓ - ๒	- ๐ - ๖
----	--- ม	- ม - ม	- ม - ม	----	--- ตี	- ตี - ตี	- ตี - ตี
----	--- ๕	- ๕ - ๕	- ๕ - ๕	----	--- ๐	- ๐ - ๐	- ๐ - ๐
--- ตี	- ถ - ช	- ถ - ตี	- ถ - ตี	--- ตี	- ถ - ช	- ถ - ตี	- ถ - ตี
--- ๐	- ๒ - ๓	- ๒ - ๐	- ๒ - ๐	--- ๐	- ๒ - ๓	- ๒ - ๐	- ๒ - ๐

เพลงดาวกระจาย

----	----	-ช-ม	ร่ด่ม	----	ชล่ดร์	-ค้-ม	ร้ร้ร้
----	----	-ค-ค	บ่บ่ค	----	ค๒๐บ	-๐-ค	บ่บ่บ่
---ช	-ช-ช	ลชมช	-ล-ค	---ร	คคคค	-ช-ม	รค-ร
---ค	-ค-ค	๒๓คค	-๒-๐	---บ	๐๐๐๐	-ค-ค	บ๐-บ

บทที่ ๕

โน้ตเพลงที่ใช้ฝึกหัดขลุ่ย

โน้ตเพลงที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นโน้ตเพลงประกอบเนื้อร้องที่ครูดนตรีไทยในอดีตและปัจจุบันได้ฝากผลงานไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้สืบทอด บางเพลงผู้เขียนได้นำทำนองมาแต่งเนื้อร้องใหม่ เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ และบูรณาการเข้ากับวิชาต่างๆ ในระดับชั้นประถมศึกษา

อนึ่ง สำหรับหมายเลขที่อยู่หน้าเนื้อเพลงแต่ละบรรทัดนั้น หมายถึงให้ผู้ร้อง ร้องเพลงหมายเลข ๑ ทุกบรรทัดก่อนแล้วจึงร้องหมายเลข ๒, ๓ และ ๔ ต่อไปตามลำดับ

เพลงเพลินเสียงธรรม

ทำนอง สมโชค สงชู

ทำนอง เพลงชาว

---	- ค' - ค	- ค' - ค	- ค - ค	--- ซ	- ค - ซ	- ค - ซ	- ซ - ซ
---	- ๐ - ๒	- ๐ - ๒	- ๒ - ๒	---	- ๒ - ๓	- ๒ - ๓	- ๓ - ๓
๑ เพลิน	เสียงธรรม	น้อมนำ	วิญญูณ์	ฟัง	จิฟัง	เสียงดัง	ลอยมา
๒ ฟัง	เสียงธรรม	น้อมนำ	ปัญญา	สร้าง	สรรค์ไทย	ให้วัฒ	นา
---	- ซ - ฟ	- ซ - ฟ	- ฟ - ฟ	---	- ฟ - ร	- ฟ - ร	- ร - ร
---	- ๓ - ๔	- ๓ - ๔	- ๔ - ๔	---	- ๔ - ๖	- ๔ - ๖	- ๖ - ๖
๑ เกิด	เป็นคน	ต้องมี	เมตตา	ศีลธรรม	จรรยา	น้อมมา	ฝึกตน
๒ เติบ	สายกลาง	อยู่ทุก	เวลา	สุข	อุรา	ทุกข์ลา	จากจร

เพลงทางพื้นทุกข์

คำร้อง สมโชค สงชู
ทำนอง ลาวครวญ

--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
----	-แซ่--	-แซ่--	-แซ่--	----	-แซ่--	-แซ่--	-แซ่--
----	--กรับ	----	--กรับ	----	--กรับ	----	--กรับ
----	----	----	---มง	----	----	----	---มง
-ติง โฉ๊ะ	-ติง-ติง	-ติง-ทัง	-ติง-ทัง	-ติง โฉ๊ะ	-ติง-ติง	-ติง-ทัง	-ติง-ทัง
----	----	-ช-ม	รค ร ม	----	ชลคร	-ค-ม	ร ร ร ร
๑.		ขององค์	พระ		โอบอุ้ม	ให้อยู่	ร่วมเย็น
๒.		แม่นมี	อุปสรรค		ลูกจะเดิน	รอยพระ	พุทธา
			ขวาก		ตาม		
๓.		ละโลก	โกรธหลง		ตั้งจิต	อย่างไม่	อาทร
					จำนง		
---ช	-ช-ช	ลช มช	-ล-ค	---ร	คคคค	-ช-ม	-รค ร
๑. เรียน	สิ่งใด	ขอให้	ทำเป็น			ได้รู้เห็น	กระจ่าง
๒. มี	ขันติ	อยู่ทุก	เวลา			แก้ปัญหา	ได้
							แน่นอน
๓. รักษา	ความดี	มิให้	สิ้น			ฟื้นความ	ก่อนสิ้น
			คลอน			ทุกข์ร้อน	สมปราชญ์

เพลงด้านยาเสพติด

คำร้อง สมโชค สงชู
ทำนอง สมโชค สงชู

-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ
----	-แซ่--	-แซ่--	-แซ่--	----	-แซ่--	-แซ่--	-แซ่--
--- มง	--- มง	--- มง	--- มง	--- มง	--- มง	--- มง	--- มง
--- ปะ	-โทน-ปะ	-โทน-ปะ	-โทน-โทน	--- ปะ	-โทน-ปะ	-โทน-ปะ	-โทน-โทน
----	-ม-ช	-ล-ค	-ล-ช	--- ค	-ล-ช	-ค-ร	-ม-ช
	ร่วมกัน	สร้าง	ความดี	สา	มัจฉี	อย่าได้	รอช้า
		สรรค์					
----	-ค-ค-ค	-ม-ช	-ม-ม-ม	-ค-ร	-ม-ร	-ล-ค	-ร-ค
	ตั้งเสพติด	มีพิษ	เหลือคณา	พวกเรา	ต้องมา	ด้านยา	บ้ากัน
----	-ช-ค	-ค-ล	-ช-ช	-ม-ช	-ม-ช	-ล-ค	-ล-ช
	ในหลวง	ของปวง	คนไทย	ท่านทรง	ห่วงใย	เรื่องสา	ร พัน
----	-ค-ค	-ม-ช	-ม-ม	--- ค	-ค-ค-ม	-ค-ม-ร	-ค-ค
	ร่วมจิต	คิดทาง	ป้องกัน	สิ่ง	เสพติด	จะสูญ	ไปเลย
					นั้น	พันธุ์	

เพลงเขี้ยวสรายุ

คำร้อง สมโชค สงชู
ทำนอง สมโชค สงชู

-ด ร ม สุขเกษม	-ร ร ร เปรม ปรีดา	-ค ร ล สามัคคี	-ล ล ล	-ช ล ค พวกเรามี	-ร ร ร คุณธรรม	-ด ร ม ล้ำเลิศ หลาย	-ม ม ม
-ม ช ล ต่าง พากเพียร	-ช ช ช เรียนรู้ จริง	-ม ช ร ทั้งหลาย ชาย	-ร ร ร	-ร ม ช เพื่อ มุ่งหมาย	-ร ร ร เป็นเด็กดี	-ช ล ค ที่โลกชม	-ค ค ค
-ด ร ม เครื่อง ดนตรี	-ร ร ร ของ ไทยนี้	-ค ร ล มีหลาย หลาก	-ล ล ล	-ช ล ค หมั่นฝึก มาก	-ร ร ร บรรเลง	-ด ร ม เพลง เหมาะสม	-ม ม ม
-ม ช ล เครื่องดี เขี้ยว	-ช ช ช ฝึกเอาไว้	-ม ช ร คลาย ระทม	-ร ร ร	-ร ม ช สรายุ รมย์	-ร ร ร เพราะ คนตรี	-ช ล ค มีคุณเอย	-ค ค ค

เพลงทรัพย์แท้ของมนุษย์

คำร้อง ชิวิน

ทำนอง สาลิกากแก้ว

- ร ด ล	- ช - ด	-- ม ร	ด ร - ม	----	- ด - ร	ม ร ด ล	----	
๑. พ่อแม่	ไม่มี	เงิน	ทอง		จะกอง	ให้		
๒. หา	วิชา	ความ	รู้		เป็นคู่	มือ		
๓. พ่อ	กับแม่	มี	แต่		จะแก่	เด่า		
๔. ใช้	วิชา	ช่วย	ตน		ไปจน	ตาย		
ดนตรี								
ช ล ด ล	ช ล ด ล	ช ล ด ล	- ด - ร	--- ม	ช ม ร ด	- ล ด ร	----	
ร ม ช ล	ด ช ล ด	ช ล ด ร	ม ด ร ม	----	ช ม ม ม	- ร - ม	- ช ด ร	
๑. จงตั้ง	ใจ	ปาก	เพียร					
๒. เพื่อยึด	ถือ	เอา	ไว้					
๓. จะ	เจ้า	เรื่อย	ไป			เอ็ง เอ้อ	เอ้อ เออ	อี เอ้อ
เสี่ยง								เออ
๔. เจ้า	สบาย	แม่	กับพ่อ					
ม ร ด ล	- ด --	ช ล ด ร	ด ม ร ด					
๑.		เรียน	หนังสือ	ดนตรี				
๒.		ใช้เสี่ยง	กาย	ช ม ม ม	ช ม ม ม	ร ม ช ม	- ร ด ร	
เออ เอ้อ		เออ		ม ร ด ล	ม ร ด ล	- ด --	ช ล ด ร	ด ม ร ด
๓.			นั่นอย่า	หมาย				
๔.		ก็ชื่น	ใจ					

เพลงธรรมะสว่างใจ

----	----	----	----	-ค-ค	-ร-ช	-ร-ช	-คคค
๑				วังเวง	หวานแว้ว	พริ้วแผ้ว	กังสดาล
๒				ปวงชน	หลาย	ล้วนมาก	ทางอบาย
๔				เพลง	ล้ำค่า	ยิ่งกว่า	เพลง
				ธรรม			ใดใด
----	-ช-ค	-ร-ม	-ฟ-ช	-ค-ม	-ฟ-ช	-ฟ-ช	-ฟ-ม
๑	จับโสต	จากโบสถ์	วิหาร	ซึ่งแก่น	ดวงมัลย์	สะท้อน	อารมณ์
๒	ขวัจไขว้	อยู่ใน	สิ่งร้าย	ล้วนวาย	เวียนวน	ไม่ผัน	วิโยค
๔	อ้อมอาบ	ซึมซาบ	ฤทัย	ชี้ช่อง	ทางไป	ให้ผัน	เวรกรรม
----	----	-ร-ค	-ค-ค	----	-ท-ค	-ร--	-ทคธ
๑		เสียงโสต	สดับ		คังเพลง	ร้อง	ขับประสม
๒		หลงตน	แสดง		อยู่ใน	แหวกแห่ง	นรก
๔		เหมือนสิ่ง	ศักดิ์สิทธิ์		ที่คอบ	ข้อม	จิตใจจำ
----	-ฟ-ฟ	-ฟ-ช	-ฟ-ม	-ค-ช	-ค-ร	-ม-ร	-ค-ช
๑	เป็นเพลง	ธรรมะ	ประโลม	ที่บ่ง	จิตใจ	ให้ผัน	ทางโลก
๒	มัวเมา	มัวสุม	ชุมโชค	หัวอก	ระบม	ระทม	อูรา
๔	ธรรมะ	ที่เหนือ	อธรรม	นี้แหละ	กฎกรรม	ให้ทำ	ความดี
----	----	-ค-ค	-ค-ม	----	-ร-ม	-ร-ค	-ท-ค
๓		ฟังเพลง	ธรรมะ		ชำระ	อารมณ์	จิตใจ
----	-ช-ค	-ร-ม	-ค-ช	----	-ท-ท	-ค-ม	-ฟ-ช
๓	ให้มอง	ดูโลก	แจ่มใส		ละได้	กิเลส	ค้นหา
----	----	-ช-ช	-ฟ-ม	----	---ร	-ม-ช	-ช-ฟ
๓		เลิกได้	ตลอด		ถอด	หัวใจ	ชฎา
----	----	-ม-ค	-ร-ม	----	-ร-ร	-ค-ท	-ค-ร
๓		เลิกเสพ	กามา		หาแสง	สว่าง	ทางธรรม

เพลงความรักของแม่

----	----	----	----	-ช-ล	-ด-ม	-ร-ม	ช-ล
๑				ความรัก	ของแม่	ที่มี	ต่อหนู
๒				เมื่อยัง	เล็กอยู่	แม่เฝ้า	ถนอม
๔				ความรัก	ของแม่	ที่มี	ต่อหนู
----	----	----	----	-ด-ม	-ช-ล	-ช-ล	-ด-ร
๑				สวยสด	งามทรู	กว่ารัก	ผู้ใด
๒				ถึงจะ	ผ่ายผอม	ไม่ยอม	หน่ายหนี
๔				ทุกอย่าง	ลูกรู้	ยังอยู่	แก่ใจ
----	----	----	----	-ร-ม	-ช-ล	-ช-ล	-ด-ร
๑				ความรัก	ของแม่	มันคง	กว่าใคร
๒				ทุ่มเท	เลี้ยงลูก	หวังปลูก	ชีวิต
๔				ดวงใจ	ของลูก	ผูกพัน	แม่ไว้
----	----	----	----	-ม-ล	-ด-ร	-ล-ร	-ด-ด-ค
๑				รักแม่	กว้างไกล	กว่าพัน	ธรณี
๒				หวังให้	ลูกนี้	เติบโต	ขึ้นมา
๔				ขอเทิด	ทูนใจ	แม่ไว้	นิรันดร์
----	----	----	--- ท	----	-ร-ด	----	----
๑			หยาด		น้ำนม		
-ร-ม	-ร-ด	-ช-ด	-ล-ช	----	----	----	----
๓ บาง	ก็ตรม	ผสม	น้ำตา				
ครั้ง							
-ช-ล	-ช-ล	-ช-ล	-ด-ม	----	-ร-ม	-ช-ล	----
๓ บาง	ยากจน	แม่ทน	ไผ่หา		เลิศเลอ	ล้ำค่า	
ครั้ง							
-ช-ด	-ช-ล	-ช-ล	-ด-ร				
๓ แม่	ลูกมา	ด้วยความ	หวังใย				
เลี้ยง							

เพลงร่วมใจปลูกป่า

คำร้อง สมโชค สงชู
ทำนอง ลาวลำปาง - พม่าเขว

----	--- ช	--- ค	-ค-ค	-ม-ร	-ค-ร	--- ม	--- ค
	ป่า	คง	พงไพร	นั้นเคย	สดไส	งาม	ตา
----	-ช-ช	--- ค	-ค-ค	--- ร	-ค-ร	--- ม	--- ช
	เดี๋ยวนี้	มี	ปัญหา	ต้อง	หันมา	ร่วม	กัน
----	-ค-ร	-ม-ร	-ค-ช	--- ร	-ค-ร	-ม-ร	-ค-ช
	ชาติไทย	นั้นเคย	สุขสันต์	เล็ก	ตัดฟัน	ไม้กัน	ดีกว่า
----	--- ม	-ช-ล	-ค-ร	--- ค	-ค-ล	-ค-ล	-ช-ม
	เร่ง	ปลูกป่า	ชุมชน	ทุก	ตำบล	สดชื่น	รื่นตา
--- ค	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ค	-ร-ค	-ล-ช	-ม-ช	-ล-ค
	ลูก	ปลื้มใจ	ทั่วหล้า	ไม่มี	ราคา	ประชา	ร่วมเย็น
	ไทย						
----	--- ช	--- ช	--- ช	----	-ร ม ช	-ช-ม	-ร-ค
	สาว	เอ๋ย	สาว		ก่อนหน้า	ถึงคราว	ปลูกป่า
					หนาว		
----	-ช-ม	-ร-ม	-ค-ร	-ค ค ล	-ค-ค	-ล-ช	-ล-ค
	หน้าฝน	ต้องทน	เย็นชา	ชวานลุงป่า	น้ำอา	ปลูกป่า	เถิดเอ๋ย
-ค-ล	-ค ค ค	-ล-ค	ล ค --	-ช-ม	-ร-ช	-ช-ม	-ร-ค
	ส่วนพี่	ไม่ละเลย	ปลูก	หลุมพอ	แล้วไป	สู้ขอ	น้องรอ
		อบเชย					ได้เลย

เพลงยาใจนักเรียน

คำร้อง สมโชค สงชู
ทำนอง ยาใจคนจน

----	----	----	----	-ช-ช	-ท-ฟ	-ม-ร	-ด-ช
๑				เราเป็น	นักเรียน	ปากเพียร	ศึกษา
๒				ปัญหา	ใดใด	พาใจ	อ่อนล้า
๔				เราเป็น	นักเรียน	ต้องเพียร	ศึกษา
----	-ช-ถ	-ช-ถ	-ท-ด	---ช	-ท-ด	-ท-ด	-ท-ช
๑	เชื้อฟัง	บิคร	มารดา	อีก	ครูบา	อาจารย์	ไว้ก่อน
๒	อย่าได้	ทอดทิ้ง	ครูบา	อีก	เพื่อนยา	ปรึกษา	ถ่วงถ้
๔	ขยัน	อยู่ทุก	เวลา	ปี	วิญญา	คงมา	ถึงที่
----	----	-ท-ฟ	-ด-ท	---ช	-ท-ด	-ท-ช	-ฟ-ฟ
๑		ท่านมี	พระคุณ		เกื้อหนุน	เราทุก	ชั้นตอน
๒		หนักอก	หนักใจ	เรื่อง	อื่นใด	อย่าคิด	สั้นซี
๔		พ่อแม่	ภูมิใจ	สุข	เกินใคร	เมื่อลูก	ได้ดี
----	--ม-ร	-ม-ร	-ด-ช	---ฟ	-ม-ฟ	-ช-ม	-ร-ด
๑	ถ้า	ไม่มี	ครูสอน		แน่นนอน	เราไม่เป็นที่	คนดี
๒	สู้ไป	อย่าได้	หน่ายหนี	พ่อ	แม่มี	คอยเป็น	แรงใจ
๔	ทดแทน	พระคุณ	ท่านนี้	เป็น	สิ่งดี	ที่ถูก	ควรทำ

---- ๓	----	-ด-ด อย่าเสพ	-ม-ฟ กัญชา	----	-ช-ท ยาบ้า	-ช-ฟ หรือว่า	-ม-ด บุหรี
---- ๓	--- ล มัน	-ช-ล เป็นสิ่ง	-ท-ค ไม่ดี	--- ช โทษ	-ท-ค ทัศน์นี้	---ค มี	-ท-ช ถึงตาย
---- ๓	----	-ฟ-ฟ หากผิด	-ค-ท พลังไป	--- ช หลัก	-ท-ค ให้ไกล	-ท-ช อย่าได้	-ท-ฟ เสียตาย
----	-ค ม ฟ อนาคต	-ม-ร ยังมี	-ค-ช ความ หมาย	--- ค หาก	-ม-ฟ ไม่ตาย	-ช-ม ลูกคง	-ร-ค ได้ดี

เพลงดาวสมเด็จ

ทำนอง ดาวสมเด็จ

--- ฟ	--- ล	----	-ด-ร	-ฟฟฟ	-ช-ฟ	-ล-ช	ดลคร
----	--- ล ฟ้า	ชฟชล เย็นขำ เมื่อยาม	-ด-ด ราตรี	---- ดาว	ดรฟช แจ่มฟ้า มากมี	-ลคช ไอ้ค่า	ลชฟร กินนี้ แรมจืด
----	-ฟ-ช มิดมัว ทั่วไป	-ลคช ห้องฟ้า ไกล	ลชฟร ดึกสงัด	-ด-ล เห็นดาว	-ชลค เด่นชัด	รคฟร ชักชวน ให้	ดล-ด ชั้นชม
----	ดรฟช จิตใจ ก่อนกลาย	-ลคช แสน สบาย	ลชฟร อารมณ์	-ฟ-ร ชม	ดลคร หมู่ดาว	-ฟ-ช สวยพราว	ฟลชช คูเด่น
-ฟฟฟ ดาว	-ช-ฟ หลายดวง	-ม-ร ควงคู่	ดลคร ใกล้กัน	-ฟฟฟ ดาว	-ช-ฟ หางปลัน	-ม-ร โคจร	ดลคร ซ่อนเร้น
--- ฟ ดาว	--- ล เหนือใต้	----	-ด-ร ดวงเด่น	--- ฟ นวล	-ช-ฟ แสงเพ็ญ	-ล-ช นั้न्दาว	-ลคร ประจำ เมือง
--- ฟ ดาว	--- ล เหนือใต้	----	-ด-ร ดวงเด่น	--- ฟ นวล	-ช-ฟ แสงเพ็ญ	-ล-ช นั้न्दาว	-ลคร ประจำ เมือง

เพลงดาวสมเด็จพระ

----	--- ล	ชฟชล	- ด - ด	----	ด ร ฟช	- ล ด ช	ลชฟร
๑				อัน	สมเด็จพระ	พระ	มหา
๒				เป็น	ฉัตรแก้ว	กัน	เทศ
๓	เอื้อ	เออ เอื้อ	เอ็ง เอีย	ควร	เคารพ	อ	ภิวันท์
๔				ร่วม	จงรัก	ภัก	ดี
----	- ฟ - ช	- ล ด ช	ลชฟร	- ด - ล	- ช ล ด	ร ด ฟร	ดล - ด
๑						กษัตริย์	ราช
๒						ประเทศ	ครอง
๓	เออ	เอื้อ เออ	เอื้อ เออ	เออ เอื้อ	เออ เอีย	มั่นคง	จิต
๔						มิวาย	วัน
----	- ฟ - ช	- ล ด ช	ลชฟร	-- ฟร	ดลคร	- ฟ - ช	ฟลชช
๑ เป็น	ชาติ	ธง	ชัย		ของไทย	สอง	เอย
๒ ทรง	ปกป้อง	ประชา	ราษฎร		ให้ร่วม	เย็น	เอย
๓ เชิด	บุชิต	พระคุณ	ไว้		ให้สูง	เด่น	เอย
๔ ให้สม	เป็น	ชาย	ชาติ		รัก	ราช	เอย
- ฟ ฟ ฟ	- ช - ฟ	- ม - ร	ดลคร	- ฟ ฟ ฟ	- ช - ฟ	- ม - ร	ดลคร
เออ	เอื้อ เออ	เอื้อ เออ	เอื้อ เออ	เออ	เอีย เออ	เอื้อ เออ	เอื้อ เออ
----	--- ล	----	- ด - ร	- ฟ ฟ ฟ	- ช - ฟ	- ล - ช	ดลคร
๑ เอื้อ	ชั้น		หฤทัย	เรามี	ธงชัย	ขวัญใจ	ชาติเอย
๒ เอื้อ	ชั้น		พระคุณ	ด้วยทรง	การุณย์	ไทยอุ่น	อกเอย
๓ เอื้อ	ชั้น		ดวงใจ	เกิดพระ	คุณไว้	เหนือใด	อื่นเอย
๔ เอื้อ	ชั้น		ภักดี	ในบาท	ฐิติ	ไม่มี	เปลี่ยนเอย

เพลงลาวเสียงเทียน

--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
----	----	- ล ล ล	ช ล ด ช	- ล ช ฟ	- ม --	- ร ม ช	ล ช ช ช
		รูป	สองมือ	ถือ	ไว้	ตั้งใจ	วันทา
		เทียนทอง					
----	----	- ล ล ล	ช ล ด ช	- ล ช ฟ	- ม --	- ร ม ช	ล ช ช ช
		รูป	สองมือ	ถือ	ไว้	ตั้งใจ	วันทา
		เทียนทอง					
--- ม	- ร ม ช	-- คร	ม ร ด ล	-- ค ล	ช ม ช ล	- ค ร ม	- ร - ด
น้อม	เคารพ	บู	ชา	พระศา	ดา	ของชาว	พุทธ
--- ม	- ร ม ช	-- คร	ม ร ด ล	-- ค ล	ช ม ช ล	- ค ร ม	- ร - ด
น้อม	เคารพ	บู	ชา	พระศา	ดา	ของชาว	พุทธ
----	----	ช ล ช ม	ช ร ม ช	----	----	ช ล ช ม	ร ด ม ร
		พระ	เลิศล้ำ			ทรง	สังฆธรรม
		ปัญญา				กั้นพบ	
----	----	ช ล ช ม	ช ร ม ช	----	----	ช ล ช ม	ร ด ม ร
		พระการุณ	เลิศล้ำ			ทรง	สู่มนุษย์
						น้อมธรรม	
- ม - ร	- ค ร ม	-- ช ร	ม ร ด ล	- ด - ล	ช ม ช ล	- ค ร ม	- ร - ด
พระองค์	เลิศล้ำ	บ	วิสุทธิ	สอนชน	เพื่อหลุด	พ้นความ	ทุกข์ท
- ม - ร	- ค ร ม	-- ช ร	ม ร ด ล	- ด - ล	ช ม ช ล	- ค ร ม	- ร - ด
พระองค์	เลิศล้ำ	บ	วิสุทธิ	สอนชน	เพื่อหลุด	พ้นความ	ทุกข์ท

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. เอกสารภาคผนวกวิทยุโรงเรียนดนตรีและ
นาฏศิลป์ เล่ม ๑. มปท., มปป.

มนตรี ตราโมท. "ดนตรีไทย," สารานุกรมไทยฉบับเยาวชนโดยพระราช
ประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๑. พิมพ์ครั้งที่ ๖
กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (๑๙๘๔) จำกัด, ๒๕๒๕.

_____. โสมส่องแสง ชีวิตดนตรีไทยของมนตรี ตราโมท. กรุงเทพฯ ฯ :
เรือนแก้วการพิมพ์, มปป.

อุทิศ นาคสวัสดิ์. คู่มือประกอบการเรียนวิชาดนตรีศึกษา แขนงวิชาขับร้องและ
ดนตรีว่าด้วยขลุ่ย. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด, มปป.

เกี่ยวกับผู้เขียน

ชื่อ นายสมโชคสงขุ เกิดปี ๒๔๕๘ เป็นบุตรคนที่ ๒ ของ นายชุ่ม สงขุ กับ นางเหียม สงขุ

สถานที่เกิด บ้านหนักตอ หมู่ที่ ๗ ต.นาพละ อ.เมืองตรัง จ.ตรัง

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ ๒ ระดับ ๗ โรงเรียนบ้านเขาโอน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านเขาโอน ต.เขาวิเศษ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง

ประวัติการศึกษา

- ป. ๔ จากโรงเรียนวัดขุนสิทธี
- ป. ๗ จากโรงเรียนเทศบาลวัดกะพังสุรินทร์
- ม.ศ. ๓ จากโรงเรียนมัธยมวัดควนวิเศษ
- ป.กศ., ป.กศ. สูง จากวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
- ศษ.บ. จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช

ประสบการณ์ด้านภาษาไทย

ศึกษาวิชาคนตรีไทยกับ อาจารย์สมใจ เมตไตรพันธ์ เป็นนักคนตรีไทยของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช อยู่ ๔ ปี จบการศึกษาระดับป.กศ.ชั้นสูง สอบบรรจุเข้ารับราชการครู ทำหน้าที่สอนวิชาคนตรีนาฏศิลป์ มาเป็นเวลา ๒๔ ปี

ปี ๒๕๑๘ ได้รับประกาศนียบัตรการเป่าขลุ่ยสำหรับครูคนตรี จากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาการคนตรี บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล ศาลายานครปฐม

ปี ๒๕๔๑ เข้ารับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การฝึกคนตรีไทยประเภทวงปี่พาทย์ ได้รับเกียรติบัตรจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๒ ได้เป่าขลุ่ยเพียงออในวงคนตรีไทย ของศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ในโอกาสเป็นตัวแทนโรงเรียนบ้านเขาโอน เข้ารับโล่เกียรติยศสถานศึกษาดีเด่น ที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาจิตพิสัย รางวัลที่ ๒ ของเขต การศึกษา ๔ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

ประวัติผลงานดีเด่น

- ๑) ครูสอนดนตรีไทยดีเด่น ของ สปอ. วังวิเศษ ปี ๒๕๓๓
- ๒) ครูสอนดนตรีไทยดีเด่น ของ สปจ. ตรัง ปี ๒๕๓๓
- ๓) เกียรติบัตรครูสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยดีเด่น (การดนตรีไทย) จากสปช. กระทรวงศึกษาธิการ ปี ๒๕๓๓
- ๔) รางวัลครูผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ประเภทผู้สอนระดับประถมศึกษา จากสำนักงานคุรุสภา จังหวัดตรัง เมื่อปี ๒๕๓๔
- ๕) เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายขลุ่ยเพียงออ และ กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน ณ ห้องสมุดเฉลิมราชกุมารี อ.ห้วยยอด จ.ตรัง เมื่อวันที่ ๒๓ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
- ๖) รางวัลสมาชิกดีเด่นของสมาคมสุโขทัยธรรมราชา ในพระบรมราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๓๖
- ๗) รางวัลครูสอนดนตรีดีเด่นของอำเภอวังวิเศษ ปี ๒๕๓๕, ๒๕๔๐
- ๘) ได้รับการคัดสรรเป็นครูผู้ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน “ดนตรีไทย” ในเครือข่ายของทรัพยากรบุคคล ของ สปจ.ตรัง
- ๙) วิทยากรอบรมดนตรีไทยทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดเป็นประจำ
- ๑๐) ได้รับแต่งตั้งเป็นวิทยากรในการเข้าค่ายดนตรีไทยและศิลปะ : นักเรียน ประจำปี ๒๕๔๑ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง
- ๑๑) ได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ให้เป็นวิทยากรร่วมควบคุมฝึกซ้อมการบรรเลงดนตรีไทย ในงานมหาดุริยางค์ไทยเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๒
- ๑๒) รางวัลเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ “คุรุสดุดี” ประจำปี ๒๕๔๔ จากคุรุสภา

อาจารย์สมโชค สงขุ เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ
ด้านการสอนดนตรีไทยมาก...ที่สำคัญท่านได้
คิดค้นวิธีการแก้ปัญหาการสอนขลุ่ย
ชื่อว่า “กลวิธีการสอนขลุ่ยขั้นพื้นฐาน”
จนประสบผลสำเร็จ ทำให้ผู้เริ่มเรียน
สามารถฝึกเป่าขลุ่ยได้ในระยะเวลาอันสั้น

ISBN 974-298-295-3

9 789742 982959

ราคา 30 บาท